

аналітичної та безпосередньо стратегічної частин. У першій частині сформульовано системну соціально-економічну проблему, що вирішується Стратегією. Ця проблема спроектована на існуючий стан інноваційного розвитку України у порівнянні з основними мегатрендами інноваційного розвитку світової та європейської економік, а також економік окремих країн. Подано також характеристику основних викликів і загроз, що стають перед Україною, адекватні відповіді на які можливі за умов посилення інноваційного розвитку країни.

Список літератури:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія / Ю.Є. Атаманова. – Х.: ФІНН, 2008. – 424 с.
3. Варналій З.С. Конкурентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення / З.С.Варналій, О.П.Гармашова. – К.: Знання України. – 2013. – 387 с.
4. Майорова Т. В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні : монографія / Т. В. Майорова – К. : КНЕУ, 2013. – 332 с.

Богдан СЕНІВ

*к.е.н., доцент кафедри банківського менеджменту та обліку
Тернопільський національний економічний університет*

ІННОВАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Виникнення інновацій та управління інноваційною діяльністю обумовлено необхідністю економічного розвитку підприємств і підвищення ефективності виробництва.

У літературі можна виділити два підходи до трактування терміну «Інновація» на підприємствах: вузький і широкий. Вузький підхід (тільки з технічної точки зору) визначає інновацію, пов'язуючи її з промисловим виробництвом, особливо з його новою технікою, технологіями, продукцією. При широкому підході інновації розглядаються як новий продукт або послуга, спосіб їх виробництва, а також реалізація на ринку ..

В економічній науці поряд з поняттям «інновація» широко використовуються такі поняття як «нововведення». Їх необхідно розрізняти. Одне з трактувань їм дає Р.Фатхутдінов: нововведення - це оформлений результат фундаментальних, прикладних досліджень, розробок або експериментальних робіт у якій-небудь сфері діяльності у підвищенні її ефективності. Також нововведенням може бути будь які винаходи, спосіб, порядок, метод, пропонувані автором. Якщо це нововведення використовується (навіть в обмеженому масштабі), воно стає нововведенням. Якщо нововведення набуло широкого поширення, воно набуває нової якості і стає інновацією [2].

Різні дослідники розглядають інновації в залежності від об'єкту і предмету дослідження. Одні визначають її як процес, інші - як систему або результат.

Узагальнюючи теоретичні підходи вітчизняних та зарубіжних вчених, можна зробити висновок, що інновація визначається стосовно до кон-кретної ситуації і розглядається з позицій її економічних результатів.

Тільки Ф.Валента і Т.Брайан згадують про економічний ефект, до якого повинна привести інновація. Ф.Валента використовує в своєму визначенні словосполучення «економічні наслідки», а Т.Брайан - «економічний зміст». Б.Санто, узагальнюючи попередні висловлювання про економічний ефект інновації, конкретизує їх, згадуючи категорії прибуток і дохід. На наш погляд, словосполучення «економічний ефект» найповніше виражає думки цих авторів, так як його можна віднести як до підприємства, так і до інших соціально-економічних систем [1].

Таким чином, виходячи з аналізу визначень вчених, а також цілей і завдань даного дослідження, під інновацією, на наш погляд, слід розуміти процес цілеспрямованої розробки, впровадження та реалізації промисло-вими підприємствами продукції, технологій, управлінських підходів, володіють новизною та економічною ефективністю.

При цьому слід звернути увагу на деякі аспекти цього визначення. По-перше, будь яка інновація є цілеспрямованою спробою витягти передбачуваний заздалегідь позитивний ефект. По-друге, визначення не обмежується технічними або технологічними новинками, а включає в себе, наприклад, такі сфери, як адміністративна або організаційна система, управління трудовими ресурсами.

Протягом усього періоду вивчення інновацій деякі вчені кожен по-своєму формулювали причину виникнення інновацій. Так А.Маршалл, і П. Друкер, вважали причиною виникнення інновацій зміни, що відбуваються в суспільстві, а також активність суб'єктів ринку [3], Хайск - конкуренцію і не розкриті людські знання [1].

Розглянувши сутність та економічний зміст інновації, слід зрозуміти, з яких ланок вона складається, тобто проаналізувати весь її життєвий шлях - інноваційний процес.

Вивчення поняття «інноваційний процес» привело нас до висновку, що різні автори, кожен по-своєму, бачать його зміст і структуру. Так, наприклад, А.А.Дагаєв вважає, що інноваційний процес можна представити у вигляді інноваційної ланцюга, що відбиває лінійну послідовність таких етапів, як: генерація ідеї, перевірка технічної здійсненності та аналізу потреб ринку, створення дослідного взірця, комплексні випробування, сукупність технічних характеристик, зондування ринку, організація широкомасштабного виробництва та широкомасштабного маркетингу, ринкова експансія [3].

Виходячи з наведених вище визначень поняття «інноваційний процес», можна зробити висновок про те, що незважаючи на незначні відмінності в його структурі, істотні розбіжності в назві окремих стадій відсутні. Ступінь наявності або відсутності тієї чи іншої стадії обумовлено предметом дослідження, а також його цілями і завданнями.

Аналізуючи підходи розглянутих вище вчених до сутності поняття «діяльність» можна зробити кілька висновків. По-перше, під діяльністю розуміється сукупність процесів і процедур. По-друге, вона здійснювала-вляється відповідно до заздалегідь поставленою метою зі споживанням визна-лених ресурсів. Таким чином, виходячи зі змісту понять «інновація» і «діяльність» можна запропонувати наступне визначення інноваційної діяльності - це сукупність процесів і процедур з використання науково-технічного потенціалу з метою отримання нового продукту або способу його виробництва для задоволення потреб суспільства і отриманням на цій основі прибутку.

Таким чином, в даній роботі розглянуті існуючі підходи до понять «інновація», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність, обґрунтовано сучасний зміст цих понять, виходячи з цілей і предмету даного дослідження.

Список літератури:

1. Кузнєцова А.Я. Фінансові механізми стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: Монографія. – Л.: Львів. банків. ін-т НБУ, 2004. – 279с.
2. Дамодаран А. Стратегический риск-менеджмент. Принципы и методики / Асват Дамодаран. - М.: Вильямс, 2010. – 496 с.
3. Немцев В.Н. Концепция управления стратегическими преимуществами инновационного предприятия // Управление риском. – 2011. – № 2 (58). – С. 33–41.

Зоряна СОРОКІВСЬКА

*к.е.н., доцент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗБІРЬНОМУ БАНКІВСЬКОМУ БІЗНЕСІ

Аналіз інноваційних тенденцій розвитку сучасних технологій банківського обслуговування фізичних осіб вказує на поступовий перехід до технологій самообслуговування клієнтів і зниження навантаження менеджерів з продажу та фахівців операційно-касового залу банку. Важливу роль у зростанні інтенсивності використання технологій самообслуговування клієнтів відіграють технології дистанційного обслуговування клієнтів та багатофункціональні автомати з використанням пластикових карток.

В сучасних умовах можна виділити два найбільш поширені види дистанційного банківського обслуговування фізичних осіб:

- 1) системи «телебанк» (телефонний банкінг), це методи надання розрахункових та інформаційних банківських послуг за допомогою телефону (телефаксу) з використанням комп'ютерної телефонії;
- 2) інтернет-банкінг – системи надання банківських послуг за допомогою Інтернету, для використання яких, як правило, не потрібно мати спеціальне програмне забезпечення і можна працювати із своїм банківським рахунком з будь якого комп'ютера, підключеного до мережі Інтернет.

Впродовж 2010-2014 років українці стали активніше використовувати пластикові картки загалом та зокрема для розрахунків у магазинах, оплати послуг через банкомат. Також дещо збільшилась частка користувачів мобільного та інтернет-банкінгу. Про це свідчать результати чергової хвилі регулярного дослідження ринку банківських послуг для фізичних осіб, яке проводить GfK Ukraine.

Крім того, активніше українці стали застосовувати канали дистанційного банкінгу. Так, якщо в четвертому кварталі 2010 року мобільний банкінг використовували 5,4% населення, то у 2014-му – 7,8%. Рівень користування інтернет-банкінгом також дещо збільшився, хоча все ще залишається на низькому рівні – наприкінці 2013 року його використовували 3,3% українців, що на 0,3 п.п. перевищує показник попереднього року [3].

Згідно з дослідженнями фінансового сектору компаній GfK в Центральній та Східній Європі, після того як інтернет охоплює більше половини населення країни,